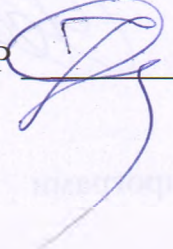

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації
Кафедра психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Затверджено

Науково-методичною радою Університету,
протокол від «27» 09 2024 № 2

Голова НМР Іван ШЕМЕЛИНЕЦЬ

Робоча програма навчальної дисципліни

«ФІЛОСОФІЯ НАУКИ»

для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
денної та заочної форм навчання

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

освітньо-наукова програма «Облік і оподаткування»

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

освітньо-наукова програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 051 «Економіка»

освітньо-наукова програма «Економіка»

галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

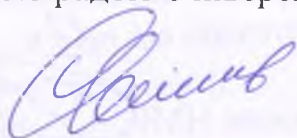
освітньо-наукова програма «Публічне управління та адміністрування»

статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь 2024

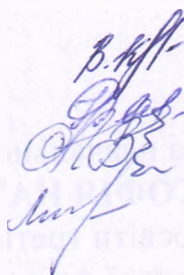
Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки» укладена на основі: освітньо-наукової програми «Облік і оподаткування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», освітньо-наукової програми «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка», затверджених Вченою радою Університету від 12.07.2024, протокол №19.

Укладач:

С. Синяков, д. філос.н, професор, професор кафедри психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Гарант освітньої програми

В. Краєвський, д.е.н., професор

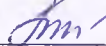
Н. Давиденко, д.е.н., професор

О. Васильєва, д.н.держ.упр., доцент

Л. Лазебник, д.е.н., професор

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто і схвалено кафедрою психології, педагогіки та суспільних дисциплін, протокол від «11» вересня 2024 р. №2

Завідувач кафедри

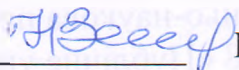

І. Петухова, к. пед. н., доцент

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації, протокол від «12» вересня 2024 р. № 2

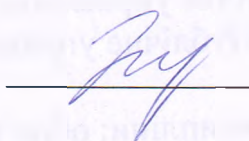
Голова Вченої ради

факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації

Н. Зикун, д. н. із соц.комунікацій, професор

Завідувач навчально-методичного відділу

І. Качур, канд. біол. наук, доцент

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Протокол від ____ 202__ р. №.

Лист оновлення та перезатвердження РПНД

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП

ЗМІСТ

1. Передмова	3
2. Опис навчальної дисципліни	4
2.1. Компетентності і результати навчання	4
2.2. Пререквізити та постреквізити	6
2.3. Структура навчальної дисципліни	7
2.4. Рейтинг-план	8
2.5. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення	10
3. Програма навчальної дисципліни	11
4. Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	20
5. Засоби діагностики результатів навчання	23
6. Форми та питання поточного та підсумкового контролів	24
7. Рекомендована література	30

1. ПЕРЕДМОВА

Наука є важливим елементом культури. Вона втілює вічний пошук людиною істини. Без науки неможливо уявити сучасне життя людства. Вона є основою технічного і соціального розвитку суспільства. Вивчення науки є важливим завданням, що постає перед філософією науки, як самостійною галуззю гуманітарного знання. Серед різних знань про науку, філософія науки дозволяє нам глибоко і цілісно вивчити науку в широті її соціальних, епістемологічних, культурних зв'язків і відносин.

Мета навчальної дисципліни: надання систематичних знань з філософії науки, що віддзеркалюють сутнісні характеристики науки, її форми, методи, підходи прийняті в науковій спільноті. Необхідна методологічна підготовка аспірантів, формування їх філософської культури як теоретичного підґрунтя університетського рівня підготовки спеціалістів та актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Завдання навчальної дисципліни: У курсі висвітлюється специфіка філософії науки як особливого типу гуманітарного знання та як навчальної дисципліни, наводиться характеристика історичного розвитку основних напрямків та методологічних прийомів вирішення головних проблем філософії науки, розглядаються методологічні, структурні, ціннісні засади й особливості наукового пізнання, здійснюється філософський аналіз специфіки сучасного стану світової та вітчизняної науки, перспектив їх розвитку та взаємодії з іншими сферами життєдіяльності суспільства.

Об'єктом курсу є наука як сфера культури, в сукупності її суспільних, історичних та культурних зв'язків.

Предметом курсу є наука як система знань, специфічна діяльність та спеціальна організація.

Форми організації навчання: лекційні та семінарські заняття, індивідуальна й самостійна робота; робота в мережі Internet, аналіз й конспектування першоджерел, написання есе, ділові ігри.

Форми організації занять: навчальний процес здійснюється у формі лекцій, виконання тестових завдань, підготовки усних та письмових відповідей на теоретичні запитання, виконання ситуаційних вправ, участі у круглих столах; передбачається робота з нормативно-правовими джерелами, опрацювання матеріалу за першоджерелами, науковою і спеціальною літературою тощо.

Методами організації навчання є: усне опитування на семінарських заняттях (проведення диспутів, brainstorming, ділових ігор); проведення колоквиумів (заслуховування доповідей та повідомлень, їх обговорення і рецензування); захист презентаційних проєктів; написання рецензій на наукові публікації; робота з історичними джерелами.

Методи навчання: Словесні (лекція, семінари, бесіда, розповідь); наочні (ілюстрація, демонстрація, презентація); за логікою передачі і сприйняття навчального матеріалу: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні; за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань: репродуктивні та продуктивні (частково-пошукові); за ступенем управління навчальним процесом: самостійна робота здобувача вищої освіти з навчальною та науковою літературою, текстами лекцій, підготовка до семінарських і практичних занять, виконання письмових завдань.

Організація поточного та підсумкового контролю знань

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять та при перевірці самостійних робіт (тестові завдання, виконання письмових завдань) і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з предмету.

Проміжний модульний контроль здійснюється у формі модульної контрольної роботи, комп'ютерного тестування.

Максимально можлива оцінка за успішне засвоєння програмного матеріалу дисципліни становить 100 балів.

Для денної та заочної форми навчання передбачено підсумкове тестування на **платформі Moodle**.

Формою підсумкового контролю знань для денної та заочної форми навчання є екзамен, який проводиться в усній та письмовій формі.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Обов'язкова	
Модулів - 2	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90	Семестр	
	1-й	1-й
	Лекції	
	16 год.	4 год.
	Семінарські	
	14 год.	2 год.
	Самостійна робота	
	58 год.	82 год.
	Індивідуально-консультаційна робота - 2 год.	
	Форма семестрового контролю: екзамен	

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Освітньо – наукова програма «Публічне управління та адміністрування»

Компетентності	Результати навчання
ІК. Здатність ідентифікувати комплексні проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, у тому числі в дослідницько-інноваційній діяльності, та пропонувати підходи до їх вирішення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або практики публічного управління та адміністрування, презентувати отримані результати і вести наукову дискусію. ЗК 01. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. ЗК 02. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми. ЗК 04. Здатність до самовдосконалення та досягнення професійної майстерності.	ПРН01. Знати сучасні наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми публічного управління та адміністрування. ПРН02. Знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності у науковій, освітній (педагогічній) та практичній діяльності. ПРН03. Знати та уміти застосовувати загальні та спеціальні методи наукового пізнання, закони, закономірності та принципи управління для розв'язання проблем публічного управління та адміністрування; автономно вибудовувати логіку і послідовність наукової роботи, опрацьовувати дані для вирішення завдань в межах власної наукової роботи та нести відповідальність за якісне виконання етапів та розділів дослідження, ефективно організовувати свою діяльність щодо вчасного виконання роботи. ПРН06. Уміти визначати, оцінювати й обґрунтовувати пріоритетні напрями сталого розвитку на різних рівнях публічного управління та адміністрування, а також певних етапах демократичного державотворення.

Освітньо – наукова програма «Облік і оподаткування»

Компетентності	Результати навчання
ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування із застосуванням методології наукової та педагогічної діяльності, зокрема здійснюючи наукове дослідження, що характеризується науковою новизною, теоретичним та/або практичним значенням. ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК09. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.	РН 02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування. РН 04. Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності. РН05. Формулювати та перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування. РН10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності.

Освітньо – наукова програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Компетентності	Результати навчання
ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних концептуальних та методологічних знань та/або професійної практики у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку чи на межі галузей знань або професійної діяльності. ЗК 1. Здатність застосовувати спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для виявлення і розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики, генерувати нові наукові ідеї на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження. ЗК 2. Здатність до започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел з відповідним критичним аналізом, оцінкою і синтезом нових і комплексних ідей. СК 1. Здатність формувати науковий світогляд у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК 2. Здатність до формулювання наукових задач та розробки стратегій їх розв'язання з можливістю інтеграції знань з різних наукових сфер та	ПРН 1. Самостійно мислити, генерувати нові ідеї та гіпотези на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження. ПРН 2. Здійснювати повний та різносторонній пошук інформації, її систематизацію та аналіз. ПРН 7. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПРН 8. Самостійно формулювати наукові задачі та розробляти стратегії їхнього розв'язання шляхом інтеграції знань різних наукових сфер із застосуванням системного підходу. ПРН 13. Критично оцінювати сучасні економічні процеси в країні та за її межами, визначати тенденції глобальних змін у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

застосуванням системного підходу.	
СК 3. Здатність обирати методи, необхідні для досягнення поставленої мети дослідження.	

Освітньо – наукова програма «Економіка»

Компетентності	Результати навчання
ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створених нових цілісних знань та/або професійної практики. ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку. РН02. Розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

2.3. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Освітньо – наукова програма «Публічне управління та адміністрування»

Наступними для даної дисципліни буде вивчення таких навчальних дисциплін: Методологія, організація та технологія наукових досліджень.

Освітньо – наукова програма «Облік і оподаткування»

Наступними для даної дисципліни буде вивчення таких навчальних дисциплін: Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових дослідженнях.

Освітньо – наукова програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Наступними для даної дисципліни буде вивчення таких навчальних дисциплін: Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових дослідженнях.

Освітньо-наукова програма «Економіка»

Наступними для даної дисципліни буде вивчення таких навчальних дисциплін: Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових дослідженнях.

2.4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АЕ-24-1, АО-24-1, АФ-24-1, АПУ-24-1

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма навчання				
	усьо го	у тому числі				усьо го	у тому числі			
		л	с	ікр	с.р./		л	с	ікр	с.р
Модуль І = 1 зал. кред. (30 год.)										
ЗМ 1 (Теми 1-5) НАУКА ЯК ПРЕДМЕТ ФІЛОСОФСЬКОГО ДОСЛІДЖЕННЯ										
T1. Наука як предмет філософського аналізу	5	1	1	-	3	6				6
T2. Етапи становлення науки	5	1	1	-	3	6				6
T3. Філософія науки ХІХ ст.: генеза та етапи розвитку	7	2	1	-	4	6	1			5
T4. Основні підходи та школи в філософії науки ХХ ст.	6	2	1	-	3	6	1			5
T5. Наука як специфічний тип знання. Наукова картина світу	7	2	2	-	3	6		1		5
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)										
Разом за Модулем І	30	8	6		16	30	2	1	-	27
Модуль ІІ = 2 зал. кред. (60 год.)										
ЗМ 2 (Т.6-13) СТРУКТУРА, МЕТОДИ ТА РОЗВИТОК НАУКИ ЯК СОЦІАЛЬНОГО ІНСТИТУТУ										
T6. Форми і методи наукового знання	9	1	1	2	5	9			2	7
T7. Філософські методи пізнання та можливості їх застосування в науці	8	1	1	-	6	8		1		7
T8. Наука як соціальний інститут	7	1	1	-	5	7				7
T9. Наука і мораль. Етика науки	7	1	1		5	7				7
T10. Науково-технічний прогрес та особливості сучасної науки	7	1	1	-	5	7				7
T11. Філософські проблеми соціально - гуманітарних наук	7	1	1	-	5	7				7
T12. Філософія права	7	1			6	6				6
T13. Філософія господарювання	8	1	2		5	9	2			7
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)										
Разом за Модулем 2	60	8	8	2	42	60	2	1	2	55
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE										
Форма підсумкового контролю – екзамен										
Усього годин	90	16	14	2	58	90	4	2	2	82

2.4. РЕЙТИНГ-ПЛАН

Години		Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів) Денна форма	Вага оцінки (кількість балів) Заочна форма
Ден на ф/н	Заочна ф/н					
Модуль 1.						
1 1 3	- - 6	Тема 1. Наука як предмет філософського аналізу	Лекція Семінар Самостійна робота	ОНП «Публічне управління та адміністрування»: ПРН01, ПРН02 ОНП «Облік і оподаткування»: РН05, РН10 ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»: ПРН1, ПРН7 ОНП «Економіка»: РН01, РН02	- 1 1	- - -
1 1 3	- - 6	Тема 2. Етапи становлення науки	Лекція Семінар Самостійна робота	ОНП «Публічне управління та адміністрування»: ПРН03, ПРН06 ОНП «Облік і оподаткування»: ПРН02, ПРН04 ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»: ПРН7, ПРН8 ОНП «Економіка»: РН01, РН02	- 1 1	- - -
2 1 4	1 - 5	Тема 3. Філософія науки XIX ст.: генеза та етапи розвитку	Лекція Семінар Самостійна робота	ОНП «Публічне управління та адміністрування»: ПРН01, ПРН06 ОНП «Облік і оподаткування»: ПРН05, ПРН10 ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»: ПРН2, ПРН7 ОНП «Економіка»: РН01, РН02	- 1 1	- - -
4 1 2	1 - 5	Тема 4. Основні підходи та школи в філософії науки XX ст.	Лекція Семінар Самостійна робота	ОНП «Публічне управління та адміністрування»: ПРН01, ПРН03 ОНП «Облік і оподаткування»: ПРН02, ПРН05 ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»: ПРН1, ПРН7 ОНП «Економіка»: РН01, РН02	- 1 1	- - -
2 2 3	- 1 5	Тема 5. Наука як специфічний тип знання. Наукова картина світу	Лекція Семінар Самостійна робота	ОНП «Публічне управління та адміністрування»: ПРН01, ПРН06 ОНП «Облік і оподаткування»: ПРН02, ПРН10 ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»: ПРН8, ПРН13 ОНП «Економіка»: РН01, РН02	- 2 1	- 5 -
			Проміжний		6	

			модульний контроль 1			
30	30	Усього за Модулем 1			17	5
Модуль 2.						
1 1 2 5	- - 2 7	Тема 6. Форми і методи наукового знання	Лекція Семінар Індивідуально-консульт. робота Самостійна робота	ОНП «Публічне управління та адміністрування»: ПРН02, ПРН03 ОНП «Облік і оподаткування»: ПРН05, ПРН10 ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»: ПРН1, ПРН13 ОНП «Економіка»: РН01, РН02	- 1 6 1	- - 15 -
1 1 6	- 1 7	Тема 7. Філософські методи пізнання та можливості їх застосування внаслідок	Лекція Семінар Самостійна робота	ОНП «Публічне управління та адміністрування»: ПРН01, ПРН03 ОНП «Облік і оподаткування»: ПРН04, ПРН05 ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»: ПРН2, РПН13 ОНП «Економіка»: РН01, РН02	- 1 1	- 5 -
1 1 5	- - 7	Тема 8. Наука як соціальний інститут	Лекція Семінар Самостійна робота	ОНП «Публічне управління та адміністрування»: ПРН02, ПРН03 ОНП «Облік і оподаткування»: ПРН02, ПРН10 ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»: ПРН1, ПРН2 ОНП «Економіка»: РН01, РН02	- 1 1	- - -
1 1 5	- - 7	Тема 9. Наука і мораль. Етика науки	Лекція Семінар Самостійна робота	ОНП «Публічне управління та адміністрування»: ПРН01, ПРН06 ОНП «Облік і оподаткування»: ПРН05, ПРН04 ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»: ПРН1, ПРН8 ОНП «Економіка»: РН01, РН02	- 1 1	- - -
1 1 5	- - 7	Тема 10. Науково-технічний прогрес та особливості сучасної науки	Лекція Семінар Самостійна робота	ОНП «Публічне управління та адміністрування»: ПРН 02, ПРН03 ОНП «Облік і оподаткування»: ПРН02, ПРН10 ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»: ПРН2, ПРН7 ОНП «Економіка»: РН01, РН02	- 1 1	- - -
1 1 5	- - 7	Тема 11. Філософські проблеми	Лекція Семінар Самостійна робота	ОНП «Публічне управління та адміністрування»: ПРН03, ПРН06	- 1 1	- - -

		соціально-гуманітарних наук		ОНП «Облік і оподаткування»: ПРН02, ПРН04 ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»: ПРН8, ПРН13 ОНП «Економіка»: РН01, РН02		
1 - 6	- - 6	Тема 12. Філософія права	Лекція Семінар Самостійна робота	ОНП «Публічне управління та адміністрування»: ПРН02, ПРН06 ОНП «Облік і оподаткування»: ПРН02, ПРН04 ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»: ПРН1, ПРН13 ОНП «Економіка»: РН01, РН02	- - 1	- - -
1 2 5	2 - 7	Тема 13. Філософія господарювання	Лекція Семінар Самостійна робота	ОНП «Публічне управління та адміністрування»: ПРН03, ПРН06 ОНП «Облік і оподаткування»: ПРН05, ПРН10 ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»: ПРН2, ПРН8 ОНП «Економіка»: РН01, РН02	- 2 1	- - -
		Проміжний модульний контроль 2	Аудиторна контрольна робота		6	20
60	60	Усього за Модулем 2			28	40
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE					5	5
		Екзамен	Екзамен		50	50
Усього за курсом					100	100

2.5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Протоколи психологічної діагностики, програми розвивальних занять

Zoom, Moodle

Мультимедійний супровід освітнього процесу

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМ 1 (Т. 1-5): НАУКА ЯК ПРЕДМЕТ ФІЛОСОФСЬКОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 1: Наука як предмет філософського аналізу

План лекційного заняття:

1. Філософський аналіз науки.
2. Функції філософії у науковому пізнанні.
3. Філософія науки і наукознавство.

План семінарського заняття:

1. Роль та функції філософії у науковому пізнанні.
2. Філософія науки як особлива філософська дисципліна.
3. Предметне і проблемне поля філософії науки.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Історичні типи наукової раціональності
2. Наукознавство і філософія науки
3. Історичні типи взаємозв'язку філософії і науки.
4. Зв'язок філософії науки з історією науки та іншими дисциплінами.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке наука: знання, вид діяльності, форма творчості, форма суспільної свідомості?
2. У чому полягає відмінність епістемології від гносеології та методології?
3. Чи тотожні поняття «філософія науки» та «наукознавство»?
4. Яку роль у розвитку філософсько-наукових досліджень, філософії науки як навчального предмета покликана виконувати наукова культура?
5. На вивчення яких питань спрямовані філософські дослідження науки?
6. Коли виникла філософія науки?
7. У чому зміст поняття «рефлексія науки»?
8. Що означає і які проблеми досліджує «метанаука»?

Рекомендована література:

Основна: [1-5]

Допоміжна: [3,5,8,9,14]

Інформ. ресурси Інтернет: [3,5]

Міжнародні видання: [1-4]

Монографії: [1-2]

Хрестоматія, енциклопедія: [1-2]

Т. 2: Етапи становлення науки

План лекційного заняття:

1. Загальна характеристика східної «протонауки».
2. Особливості формування наукових знань в період античності.
3. Особливості середньовічної «науки».
4. Наука доби Відродження та Нового часу. Становлення класичної науки.
5. Особливості некласичної науки.
6. Специфіка постнекласичної науки.

План семінарського заняття:

1. Особливості розвитку науки в період Античності.
2. Середньовічна наука.
3. Наука доби Відродження.

4. Становлення класичної науки.
5. Класичне природознавство. Перша і друга наукова революції.
6. Особливості некласичної науки. Третя наукова революція.
7. Специфіка постнекласичної науки. Четверта наукова революція.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Наукова раціональність. Історичні типи наукової раціональності
2. Класичний тип наукової раціональності
3. Некласичний тип наукової раціональності
4. Постнекласична наукова раціональність
5. Формування природничих та гуманітарних наук в XIX ст.

Питання для самоконтролю:

1. Якими суттєвими рисами і змінами супроводжувався розвиток науки у XX ст.?
2. Що таке глобальний еволюціонізм?
3. Сучасний антропний принцип виник на противагу коперніканському принципу класичної науки. Поясніть різницю між цими двома підходами.
4. Що таке діалогічність постнекласичної науки?
5. Розкрийте основні ознаки постнекласичної науки.
6. Яке відкриття підірвало основи класичної механіки?
7. Яким чином розглядається поняття «об'єктивна реальність» в межах некласичної науки

Рекомендована література:

Основна: [1-5]

Допоміжна: [3,10,11,13,16]

Інформ. ресурси Інтернет: [1,5]

Міжнародні видання: [1,2]

Монографії: [1-2]

Хрестоматія, енциклопедія: [1-2]

Т. 3: Філософія науки XIX ст.: генеза та етапи розвитку

План лекційного заняття:

1. Загальна характеристика та основні ідеї «першої» та «другої» хвилі позитивізму.
2. Конвенціоналізм А. Пуанкаре.
3. Філософія науки неопозитивізму
4. Марбурзька школа неокантіанства.

План семінарського заняття:

1. Виникнення та особливості розвитку філософії науки в XIX ст. «Перший» позитивізм (О. Конт, Дж.С. Мілль, Г. Спенсер).
2. Другий позитивізм Е. Маха та Р. Авенаріуса.
3. Конвенціоналізм А. Пуанкаре
4. Неопозитивізм (Л. Вітгінштейн, Б. Рассел, «Віденський гурток» тощо) та аналітична філософія (М. Шлік, Р. Карнап та ін.).

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Загальні особливості позитивізму. Форми позитивізму.
2. Наукове пізнання в осмисленні неокантіанства.
3. Філософія науки прагматизму.

Питання для самоконтролю:

1. На який історичний період припадає зародження філософії науки, як галузі спеціальних

досліджень?

2. У чому культурно-історична роль позитивізму?

3. Чому саме із зародженням позитивізму пов'язується і поява філософії науки як галузі досліджень?

4. Якими наслідками у подальшому обернулось прагнення позитивістів (неопозитивістів) спростувати метафізичну проблематику як «позбавлену сенсу»?

Рекомендована література:

Основна: [1,2]

Допоміжна: [3,11,12,15]

Інформ. ресурси Інтернет: [1,5]

Міжнародні видання: [3,4]

Монографії: [1-2]

Хрестоматія, енциклопедія: [1-2]

Т. 4: Основні підходи та школи в філософії науки XX ст.

План лекційного заняття:

1. Динаміка росту наукового знання у постпозитивізмі.
2. Концепція росту наукового знання Карла Поппера
3. Концепція наукових революцій Томаса Куна.
4. Концепція конкуруючих “дослідницьких програм” Імре Лакатоса.
5. Філософія посмодернізму. Цінності філософії епохи посмодернізму

План семінарського заняття:

1. Критичний раціоналізм К. Поппера
2. Теорія наукових революцій Т. Куна
3. Методологія науково-дослідних програм І. Лакатоса
4. Концепція методологічного плюралізму П. Фейєрабенда
5. Еволюційна епістемологія С. Тулміна

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Лінгвістична філософія
2. Антипозитивістські концепції в філософії науки XX в. Неораціоналізм.
3. Концепція «нового раціоналізму» і «нового образу» науки Г. Башляра.
4. Філософія процесу А.Н. Уайтхеда.
5. Структуралізм.
6. Постструктуралізм.

Питання для самоконтролю:

1. Чи консервативні вчені поважного віку? Чи консервативні канони науки? Чи є консерватизм властивістю характеру, чи це властивість мислення?
2. Що таке «плюралізм в науці»? В чому суть принципу проліферації?
3. Чи існує авторитет в науці? Чи можливий науковий шовінізм?
4. Як впливають наукові співтовариства на роботу вченого?
5. Чи можливий методологічний примус в науці? В чому суть девізу «Any thing goes» - припустимо все?
6. Які два значення еволюційної епістемології на думку С. Тулміна?
7. Чи є розвиток нових понять колективною справою? Чи є «наукова еліта» носієм наукової раціональності?
8. В чому полягає суть тематичного аналізу науки на думку Дж. Холтона? Ефективність застосування «тематичного аналізу».

Рекомендована література:

Основна: [1-3]

Допоміжна: [3,4,5,6,11,12,15]
Інформ. ресурси Інтернет: [4,5,6]
Міжнародні видання: [3,4]
Монографії: [1-2]
Хрестоматія, енциклопедія: [1-2]

Т. 5.: Наука як специфічний тип знання. Наукова картина світу

План лекційного заняття:

1. Сутність знання та його види.
2. Поняття наукового знання.
3. Історичні підходи до класифікації наук.
4. Атрибутивні характеристики наукового знання.
5. Науковий і інший типи знання.
6. Мова науки.
7. Основні функції науки.
8. Наукова картина світу

План семінарського заняття:

1. Наука як діяльність по виробництву знання.
2. Структура наукового знання.
3. Атрибутивні характеристики наукового знання
4. Мова науки
5. Основні функції науки.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Поняття наукового знання
2. Наука – не наука: проблема демаркації
3. Роль і зміна засобів пізнання в науці
4. Ідеали і норми дослідження
5. Наукова картина світу
6. Філософські основи науки
7. Еволюція наукових картин світу

Питання для самоконтролю:

1. Що таке метатеоретичний рівень наукового знання? Яку роль він відіграє впізнанні?
2. Який зміст вкладають у поняття «підстави» наукового пізнання? Дайте характеристику основних складових підстав наукового пізнання - ідеалів і норм, наукової картини світу, філософських основ.
3. Які поняття відображають філософські засади наукових картин світу?
4. Проаналізуйте основні підходи до аналізу наукових картин світу?
5. Що є вихідним принципом демаркації наукового знання у В. Дільтея?

Рекомендована література:

Основна: [1-2,4]
Допоміжна: [3,11,12,13,15]
Інформ. ресурси Інтернет: [4,5,6]
Міжнародні видання: [5,6]
Монографії: [1-2]
Хрестоматія, енциклопедія: [1-2]

ЗМ 2 (Т. 6-13): СТРУКТУРА, МЕТОДИ ТА РОЗВИТОК НАУКИ ЯКОСОЦІАЛЬНОГО ІНСТИТУТУ

Тема 6: Форми і методи наукового знання

План лекційного заняття:

1. Поняття пізнання та його види.
2. Рівні і форми пізнання.
3. Структура наукового пізнання.
4. Проблема істини в пізнанні. Істина і правда.
5. Специфіка наукової методології.

План семінарського заняття:

1. Рівні наукового пізнання: емпіричний, теоретичний, метатеоретичний
2. Основні підходи в методології наукового пізнання
3. Загальнологічні методи та засоби дослідження
4. Методи емпіричного рівня пізнання
5. Теоретичні методи наукового пізнання
6. Форми наукового пізнання

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Поняття методу і методології наукового пізнання.
2. Завдання науки: опис, пояснення, тлумачення, прогнозування.
3. Методологічні новації постнекласичного етапу розвитку науки

План індивідуально-консультаційної роботи:

1. Охарактеризуйте суспільно-історичний характер пізнавального відношення суб'єкта.
2. Єдність чуттєвого й раціонального в пізнанні як два рівні єдиного нерозривного процесу.
3. Основні форми наукового пізнання.
4. Зміст загальнонаукових методів пізнання (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, моделювання).
5. Спільне і відмінне у спостереженні й експерименті як емпіричних методах наукового пізнання.
6. Єдність чуттєвого та раціонального моментів пізнання.
7. Співвідношення понять «істина» і «правда».

Питання для самоконтролю:

1. Поясніть, у чому полягали очевидні недоліки методологічної орієнтації в європейській філософії Нового часу?
2. Яким є зв'язок парадигми філософського мислення із методологією?
3. Якими є провідні парадигми сучасної філософії, і які методи пізнання «працюють» у межах цих парадигм?
4. Окресліть поле можливих застосувань феноменологічного методу у філософії.
5. Чому марксистський варіант застосування діалектичної методології виявився не виправданим?
6. Які методи філософського пізнання постають в сучасній філософії найбільш авторитетними, і чому?

Рекомендована література:

Основна: [2-4]

Допоміжна: [4,10,11,12,14]

Інформ. ресурси Інтернет: [1,4]

Міжнародні видання: [3,4]

Монографії: [1-2]

Хрестоматія, енциклопедія: [1-2]

Тема 7: Філософські методи пізнання та можливості їх застосування в науці

План лекційного заняття:

1. Діалектичний метод.
2. Феноменологічний метод.
3. Герменевтичний метод.
4. Синергетика як метод науки.
5. Трансцендентальна аналітика

План семінарського заняття:

1. Діалектичний метод.
2. Феноменологічний метод.
3. Герменевтичний метод.
4. Синергетика як метод науки.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Некласичні концепції діалектики.
2. Особливості аналітичної філософії та методології в науці.
3. Методологія постмодернізму

Питання для самоконтролю:

1. Діалектика як універсальний метод філософського та наукового пізнання.
2. Можливості використання феноменології в науковому пізнанні.
3. Аналітичний метод в науці.
4. Синергетика як метод науки.
5. Наукова герменевтика як підхід та метод пізнання.
6. Перспективи та протиріччя в застосуванні філософських методів в науці.

Рекомендована література:

Основна: [1-3]

Допоміжна: [2,3,4,8,15]

Інформ. ресурси Інтернет: [3,6]

Міжнародні видання: [2,5,6,]

Монографії: [1-2]

Хрестоматія, енциклопедія: [1-2]

Тема 8: Наука як соціальний інститут

План лекційного заняття:

1. Соціокультурна сутність науки
2. Наукова комунікація
3. Норми та цінності наукової спільноти

План семінарського заняття:

1. Наука - особливий соціальний інститут
2. Соціокультурна сутність науки
3. Наукова комунікація
4. Норми та цінності наукової спільноти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Соціальні параметри наукової професії
2. Інституціональне розуміння науки

3. Соціологія науки
4. Зв'язок науки з іншими соціальними інститутами
5. Масив наукових публікацій

Питання для самоконтролю:

1. Соціо-культурна зумовленість чи об'єктивність?
2. Форми наукової комунікації.
3. Соціальні норми наукового пошуку.
4. Наука як інститут.

Рекомендована література:

Основна: [1-3]

Допоміжна: [1,2,3]

Інформ. ресурси Інтернет: [1-2]

Міжнародні видання: [3,4]

Монографії: [1-2]

Хрестоматія, енциклопедія: [1-2]

Тема 9: Наука і мораль. Етика науки

План лекційного заняття:

1. Етика як наука про мораль.
1. Моральний вибір і моральна відповідальність.
1. Професійна відповідальність ученого.

План семінарського заняття:

1. Свобода наукового пошуку і соціальна відповідальність вченого
2. Основні теми етичного обговорення науково-технічної діяльності.
3. Наукове пізнання: свобода і контроль.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Наука і мораль.
2. Етика науки.
3. Етика і деонтологія.

Питання для самоконтролю:

1. Етика як наука про мораль.
2. Моральний вибір і моральна відповідальність.
3. Професійна відповідальність ученого.
4. Свобода наукового пошуку і соціальна відповідальність ученого.
5. Ціннісні орієнтації вченого.

Рекомендована література:

Основна: [2-3]

Допоміжна: [2,3,4,13,14]

Інформ. ресурси Інтернет: [3,6]

Міжнародні видання: [2,3,7,8]

Монографії: [1-2]

Хрестоматія, енциклопедія: [1-2]

Тема 10: Науково-технічний прогрес та особливості сучасної науки

План лекційного заняття:

1. Науково-технічний прогрес (НТП)
2. Науково-технічна революція: сутність, закономірності та соціальні наслідки.

3. Наукові революції: їх сутність і роль в пізнанні.
4. Роль науки в подоланні сучасних глобальних криз.
5. Поняття цивілізація. Основні типи цивілізацій в історії людства.

План семінарського заняття:

1. Науково-технічний прогрес (НТП).
2. Науково-технічна революція (НТР): сутність, закономірності та соціальні наслідки.
3. Наукові революції: їх сутність і роль в пізнанні.
4. Глобальні наукові революції як фактор формування і розвитку історичних типів наукової раціональності.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Основні риси постнекласичної науки.
2. Ідейно-світоглядні установки науки.
3. Роль науки в подоланні сучасних глобальних криз.

Питання для самоконтролю:

1. Хто заклав філософські засади концепції «сталого розвитку»?
2. Проаналізуйте теоретико-методологічні засади екологічної етики.
3. Хто став засновником екологічної етики?
4. Порівняйте основні типи екологічної етики.
5. Соціальні наслідки НТР.
6. Поняття «прогрес» та «науково-технічний прогрес».
7. Футурологія науки.

Рекомендована література:

Основна: [1-3]

Допоміжна: [3,4,14]

Інформ. ресурси Інтернет: [1,3,5]

Міжнародні видання: [2,3,5,7,8]

Монографії: [1-2]

Хрестоматія, енциклопедія: [1-2]

Тема 11: Філософські проблеми соціально-гуманітарних наук

План лекційного заняття:

1. Суспільство як предмет філософського аналізу.
2. Соціальне та гуманітарне наукове знання.
3. Специфіка соціально-гуманітарного знання.

План семінарського заняття:

1. Суспільство як предмет філософського аналізу. Співвідношення філософії та інших наук про суспільство.
2. Соціальне та гуманітарне наукове знання
3. Специфіка соціально-гуманітарного знання
4. Принципи «розуміння» та «передрозуміння» в соціо-гуманітарному знанні.
5. Критерії розмежування «наук про природу» і «наук про дух»
6. Загальні і специфічні засоби та методи соціально-гуманітарного пізнання.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Соціальне і гуманітарне як методологічна проблема суспільствознавства на різних етапах науки.
2. Особливості соціального пізнання.
3. Рефлексія як методологія в соціально-гуманітарному пізнанні

4. Зближення ідеалів природничо-наукового і соціально-гуманітарного пізнання
5. Роль цінностей в соціо-гуманітарному знанні.
6. Епістемологія гуманітарного знання.

Питання для самоконтролю:

1. Як можливе розуміння в науці?
2. Розуміння чи пояснення: підходи в науці.
3. Соціо-гуманітарне знання в системі наукового знання.
4. Раціональність в соціо-гуманітарному знанні.
5. Неокантіанство: особливості формування методології гуманітарного знання.

Рекомендована література:

Основна: [1-3]
Допоміжна: [3,4,14]
Інформ. ресурси Інтернет: [3,4,5,6]
Міжнародні видання: [3,4,7,8]
Монографії: [1-2]
Хрестоматія, енциклопедія: [1-2]

Тема 12: Філософія права

План лекційного заняття:

1. Природа і принципи права.
2. Право в системі суспільно-культурних відносин.
3. Філософські підходи в тлумаченні права.
4. Юридична та філософська методологія права.

План семінарського заняття:

1. Сутність права. Право і закон.
2. Соціо-культурна обумовленість права.
3. Основні засади антропології та аксіології права.
4. Політика і право: аспекти взаємодії.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Філософія права: поняття і предмет.
2. Людина і право.
3. Правова держава та громадянське суспільство.
4. Економіка і право: аспекти взаємодії.
- 5.

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте процес формування поняття «філософія права» в різних філософських концепціях.
2. Доведіть, що право — це лише однаковий для різних людей формалізований шлях до набуття прав на різні об'єкти, а не їхнє роздавання порівну кожному.
3. Обґрунтуйте, чому лише вільні індивіди є носіями, суттю і сенсом права.
4. За яких умов закон є знаряддям реалізації права, а за яких він може суперечити праву?

Рекомендована література:

Основна: [4]
Допоміжна: [3,12,13,18]
Інформ. ресурси Інтернет: [2,4]
Міжнародні видання: [5,6,7]
Монографії: [1-2]
Хрестоматія, енциклопедія: [1-2]

Тема 13: Філософія господарювання

План лекційного заняття:

1. Філософія господарювання як сфера самореалізації людини.
2. Структура та методи філософії економіки.
3. Філософія грошей.
4. Зв'язок економіки та етики. Економічна доцільність і мораль.

План семінарського заняття:

1. Філософія господарювання як сфера самореалізації людини.
2. Структура та методи філософії економіки.
3. Філософія грошей.
4. Зв'язок економіки та етики. Економічна доцільність і мораль.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Специфіка економічної теорії та економічної діяльності
2. Основні етапи формування економічного знання.
3. Особливості суспільного виробництва.
4. Духовне виробництво.
5. Продуктивні сили та виробничі відносини.

Питання для самоконтролю:

1. Які аргументи ви використали б, переконуючи, що виробництво задає основні параметри суспільства?
2. Виділіть основні структурні елементи (підсистеми) суспільного виробництва.
3. Чим відрізняється філософське розуміння грошей від економічного?
4. Доведіть, чому гроші є всезагальною цінністю та абсолютною ідеальністю.

Рекомендована література:

Основна: [4,5]

Допоміжна: [2,4, 13,18]

Інформ. ресурси Інтернет: [2,4]

Міжнародні видання: [4,5,6]

Монографії: [1-2]

Хрестоматія, енциклопедія: [1-2]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE для денної форми навчання (максимально до 5 балів).

Розподіл балів за семінарське заняття

Кількість балів		Критерії оцінювання
ден. ф/н	заоч. ф/н	
2	13-15	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.
1,5	6-12	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неточності та незначні помилки.
1	1-5	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання
0	0	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

Організації індивідуально-консультаційної роботи

I. Підготувати доповідь (презентацію) на одну з обраних тем:

1. Наукове дослідження як форма здійснення і розвитку науки.
2. Класифікація наукових досліджень.
3. Вимоги до методів наукових досліджень. Класифікація методів.
4. Проблема понятійно-категоріального апарату наукових досліджень.
5. Загальні рекомендації щодо оформлення кваліфікаційних робіт.
6. Прагматика науки та її соціокультурне оточення.
7. Основні етапи розвитку науки. Характеристика взаємодії філософії та науки.
8. Вимоги до наукового стилю мислення.
9. Теоретичні методи дослідження в економічній науці: аналіз, реконструкція, моделювання, прогнозування.
10. Парадигмальні рішення завдань в складі наукової теорії.

Структура презентації:

- тема;
- короткий огляд проблеми із визначенням ступеню її дослідження;
- основна частина;
- висновки, рекомендації, перспективи наукових розвідок;
- список використаних джерел.

Обсяг презентації – 15 - 20 слайдів

II. Підготувати реферат на одну з обраних тем:

1. Наука як продуктивна сила розвитку суспільства
2. Наукова діяльність та глобалізація науки.
3. Сучасна наука і нові цифрові медіа. Сучасна наука та глобальні проблеми сучасності.
4. Розвиток синергетики на межі XX – XXI століть. Синергетика та соціогуманітарні науки.

5. Проблемні ситуації в науці. Розвиток засад науки під впливом нових теорій.
6. Типи наукової раціональності.
7. Становлення політичної економії як науки класичного типу та теоретизації економічного знання.
8. Етос науки. Комунікація вчених в мережевому суспільстві.
9. Практичне впровадження результатів наукових досліджень.
10. Моральні колізії в науці. Міжнародні етичні стандарти наукової діяльності в різних галузях знань.

При написанні реферату потрібно використовувати різні наукові і науково-популярні джерела (монографії, наукові збірники, наукові журнали тощо).

Загальні вимоги до реферату:

- Мова – державна.
- Стиль – науковий.
- Послідовність – логічна.
- Формат сторінок – А4.
- Шрифт та розмір – Times New Roman, 14.
- Міжрядковий інтервал – полуторний.
- Обсяг реферату: 10-20 стор. (студентський), 15-30 стор.
- Поля: ліве поле – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм (або 25 мм і 20 мм відповідно, в залежності від умов навчального закладу).
- Простий план – 3-4 розділи.
- Список джерел – 10-15 найменувань.
- Заголовки розділів пишуться – ВЕЛИКИМИ літерами.
- Заголовки підрозділів пишуться – Маленькими літерами (крім першої).

Структура реферату

- Титульний аркуш;
- зміст або план;
- вступ;
- основна частина;
- висновок;
- список використаної літератури.

Шкала оцінювання індивідуально-консультаційна роботи здобувачів

К-сть балів		Критерії оцінювання
ден. ф/н	заоч. ф/н	
5-6	13-15	Послідовність, логічність написання роботи, а також підготовка презентації та, відповідно, її захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
3-4	8-12	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, проте без пов'язання результатів із практичною діяльністю
2	4-7	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, підготовлена презентація, що розкриває основні положення, проте здобувач не захистив представлений матеріал
1	1-3	Робота здана, проте відсутні її захист і презентація
0	0	Робота відсутня

Виконання самостійної роботи. Самостійна робота аспіранта – значна частина навчального навантаження аспіранта з дисципліни. Працюючи над відповідними темами аспірант поглиблює вивчення курсу, готується до модульного контролю. Все це оцінюється визначеною кількістю балів. За несвоєчасне виконання завдань кількість балів може бути зменшена.

Самостійна робота аспіранта складається з:

- підготовки власних конспектів з підручників, монографій, наукових статей, історичних документів, хрестоматійного матеріалу та матеріалів періодичних видань;
- підготовки проектів та доповідей, наукової роботи, підготовки до олімпіад;
- складання дайджестів із поставленої проблеми;
- роботи з тестами.

Шкала оцінювання роботи самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарських занять та написання контрольної роботи у вигляді опитування.

К-сть балів	Критерії оцінювання
1	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей
0,75	Здобувач вищої освіти розкриває сутність теоретичних питань, усвідомлює алгоритм практичних завдань, використовуючи відповідну термінологію
0,5	Здобувач поверхово викладає навчальний матеріал, недостатньо чітко розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускає при цьому суттєві помилки
0	Робота відсутня

Шкала оцінювання проміжних модульних контрольних робіт

К-сть балів		Критерії оцінювання
ден. ф/н	заоч. ф/н	
6	17-20	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає його під час написання контрольних робіт із посиланням на актуальні літературні джерела, володіючи термінологічним словником із навчальної дисципліни
4-5	10-16	Здобувач вищої освіти володіє теоретичними засадами досліджуваної теми, проте не здатний пов'язати теорію із практикою, спостерігається недостатнє усвідомлення термінологічного апарату навчальної дисципліни
2-3	4-9	Здобувач вищої освіти в неповному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово викладає його у письмових відповідях, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності
1	1-3	Здобувач вищої освіти має суттєві ускладнення під час письмового викладу матеріалу, не розуміє змісту теоретичних питань, не готовий дати відповідь на практичні завдання
0	0	Робота відсутня

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балахоцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Сума балів за 100- бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, диф. залік, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
17	Індивідуальна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalna-informalna-osvita
3	Семінарське заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою заняття	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо. Онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо.
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- тестування;
- доповіді, есе, презентації;
- індивідуальні завдання;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації результатів самостійної, індивідуальної роботи та наукових досліджень;
- контрольна робота;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
- екзамен.

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів засвоєння програмного матеріалу з навчальної дисципліни передбачає поточний, проміжний та підсумковий форми контролю, які здійснюються на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль здійснюється впродовж семестру під час проведення семінарських, занять, при перевірці самостійних робіт виконанні індивідуальної, контрольних робіт і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з предмета.

При поточному контролі оцінюються наступні результати: відповіді на семінарських заняттях; контрольних робіт; результати виконання завдань самостійної роботи здобувача, передбачених навчальним планом; для змішаної (дистанційної) форми навчання (відповіді під час занять в дистанційному режимі (на форумах, чатах, Zoom, Google Meet, Microsoft Teams тощо); результати виконання завдань самостійної роботи здобувача; результати виконання інших видів робіт (участь у науково-практичних конференціях, олімпіадах, підготовка наукової статті).

Проміжний контроль здійснюється у формі контрольного заходу (тест, інтерпретація теоретичного питання, написання тез доповідей на наукову конференцію, підготовка кваліфікаційної роботи.

З навчальної дисципліни передбачено 2 контрольні (модульні) роботи. Здобувачів завчасно інформують про терміни проведення і зміст контрольної (модульної) роботи. Результат поточного контролю визначається сумарно за всіма складовими поточного контролю.

Поточний контроль – контрольні заходи, які здійснюються впродовж модуля з метою оцінювання рівня навчальних досягнень здобувача вищої освіти. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами вищої освіти; перевірка готовності сприйняття здобувачами навчального матеріалу дисципліни, оцінювання досягнених ними програмних результатів навчання, управління їх навчальною мотивацією.

Форми поточного контролю (контрольних заходів):

- 1) модульні (а) контрольні(а) роботи(а);
- 2) письмові, усні опитування на семінарських заняттях;
- 3) есе / реферат/ стаття;
- 4) презентація;
- 5) огляд спеціальної літератури;
- 6) тестування за темами;
- 11) проведення конференцій та круглих «столів».

Кількість заходів та форми проведення поточного контролю визначаються викладачем, за яким закріплене викладання дисципліни. Їх кількість є достатньою для перевірки досягнень програмних результатів навчання здобувачами вищої освіти.

В процесі поточного контролю оцінюється СРС над досліджуваним матеріалом: повнота виконання завдань, рівень засвоєння навчальних матеріалів та окремих розділів навчальної дисципліни, робота з додатковою літературою, вміння й навички індивідуальних і групових презентацій, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи, технічних або економічних розрахунків тощо.

Семестровий модуль завершується модульною контрольною роботою (МКР). Модульні(а) контрольні(а) роботи(а) є обов'язковою формою поточного контролю. Модульна контрольна робота може виконуватися у письмовій або комп'ютерній формі.

Підсумковий контроль з навчальної дисципліни проводиться після завершення її вивчення з метою встановлення досягнення здобувачем вищої освіти заявлених результатів. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Перелік питань до проміжного модульного контролю №1

1. Що таке наука: знання, вид діяльності, форма творчості, форма суспільної свідомості?
2. Чи існує чітке та лаконічне визначення науки?
3. Які ознаки при визначенні науки слід враховувати?
4. Які є види філософських проблем науки?
5. На вивчення яких питань спрямовані філософські дослідження науки?
6. Які з позиції сьогодення найбільш значущі історичні етапи розвитку філософських знань про пізнання взагалі, наукове, зокрема?
7. В чому сутність онтологічної функції філософії у науковому пізнанні.
8. Проаналізуйте поняття «раціональне знання» та «наукове знання».
9. Проаналізуйте основні проблеми дослідження філософії науки?
10. Коли виникла філософія науки?
11. У чому зміст поняття «рефлексія науки»?
12. Що означає і які проблеми досліджує «мета наука»?
13. Які суттєві риси філософського образу науки XVII - XVIII ст.?
14. В чому сенс, історичне значення сенсуалістичної і раціоналістичної філософії XVII - XVIII ст.?
15. В чому суспільне призначення науки згідно поглядів Ф. Бекона?
16. Яку роль в освоєнні природи мають виконувати факти, на думку Ф. Бекона?
17. Ідею якого методу наукового дослідження підтримував Р. Декарт?
18. Чому вислів «Я мислю, отже існую» Р. Декарт розглядав як «перший принцип філософії»?
19. Які типи знання виокремив і досліджував Дж. Локк?
20. Які суттєві зміни у висвітленні знання, умов його формування представлені у філософії Г. Лейбніца порівняно з його попередниками? Яку роль це відіграло у наступних процесах розвитку філософсько-наукових знань?
21. Якими суттєвими рисами і змінами супроводжувався розвиток науки у XX ст.?
22. Що таке глобальний еволюціонізм?
23. Сучасний антропний принцип виник на противагу коперніканському принципу класичної науки. Поясніть різницю між цими двома підходами.
24. Що таке діалогічність постнекласичної науки?
25. Проаналізуйте специфіку розуміння процесу пізнання представниками еволюційної епістемології.
26. Розкрийте основні ознаки постнекласичної науки.
27. Яке відкриття підірвало основи класичної механіки?
28. Що таке синергетика?
29. Яким чином розглядається поняття «об'єктивна реальність» в межах некласичної науки?
30. На який історичний період припадає зародження філософії науки, як галузі спеціальних досліджень?
31. У чому культурно-історична роль позитивізму?
32. Чому саме із зародженням позитивізму пов'язується і поява філософії науки як галузі досліджень?
33. Якими наслідками у подальшому обернулось прагнення позитивістів (неопозитивістів) спростувати метафізичну проблематику як «позбавлену сенсу»?
34. Чому «індуктивістський» підхід до вивчення наукового знання і пізнання К. Поппер вважає помилковим?
35. З яких позицій – куммулятивізму чи некумулятивізму – К. Поппер розглядає питання історичного розвитку науки?
36. У чому відмінність концепції наукового розвитку І. Лакатоса від концепції розвитку К. Поппера?
37. Чи визнавалась Т. Куном ідея об'єктивної істинності знання?
38. Які основні прикмети теорії «епістемологічного анархізму» П. Фейєрабенда?

39. Проблема демаркації наукового і ненаукового знання. Принцип фаллібалізму. Які функції науково-дослідницьких програм в науці?
40. Які дві стадії розвитку науково-дослідницьких програм виокремив І. Лакатос?
41. Що є наукою на думку П. Фейєрабенда. Чи існує єдиний науковий метод?

Перелік питань до проміжного модульного контролю №2

1. Що таке «плюралізм в науці»? В чому суть принципу проліферації?
2. Чи існує авторитет в науці? Чи можливий науковий шовінізм?
3. Як впливають наукові співтовариства на роботу вченого?
4. Чи можливий методологічний примус в науці? В чому суть девізу «Any thing goes» припустимо все?
5. Які два значення еволюційної епістемології на думку Ст. Туліна?
6. Чи є розвиток нових понять колективною справою? Чи є «наукова еліта» носієм наукової раціональності?
7. В чому полягає суть тематичного аналізу науки на думку Дж. Холтона? Ефективність застосування «тематичного аналізу».
8. Хто в історії філософії першим поставив проблему знання?
9. Проаналізуйте співвідношення буденного знання та здорового глузду?
10. Проаналізуйте співвідношення понять «знання» та «наукове знання»?
11. Розкрийте роль помилки у пізнавальному процесі.
12. Які поняття відображають філософські засади наукових картин світу?
13. Проаналізуйте основні підходи до аналізу наукових картин світу?
14. Що є вихідним принципом демаркації наукового знання у В. Дільтея?
15. В чому специфіка гуманітарного знання?
16. Чи є різниця між соціальним та гуманітарним знанням?
17. Чому пізнавальне відношення суб'єкта має суспільно-історичний характер? Доведіть свою позицію.
18. Доведіть, що чуттєве й раціональне в пізнанні – це два рівні єдиного нерозривного процесу.
19. Охарактеризуйте основні форми наукового пізнання.
20. Розкрийте зміст загальнонаукових методів пізнання (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, моделювання).
21. Виокремте спільне і відмінне у спостереженні й експерименті як емпіричних методах наукового пізнання.
22. Чому суб'єкт не можна ототожнювати зі свідомістю, а об'єкт з об'єктивною реальністю?
23. На основі чого досягається єдність чуттєвого та раціонального моментів пізнання?
24. Розкрийте співвідношення понять «істина» і «правда».
25. Етика як наука про мораль.
26. Моральний вибір і моральна відповідальність.
27. Професійна відповідальність вченого.
28. Свобода наукового пошуку і соціальна відповідальність вченого.
29. Ціннісні орієнтації вченого.
30. Що таке глобальні проблеми?
31. Хто в історії філософії першим звернув увагу на «глобальні» проблеми?
32. Чия концепція стала теоретико-методологічною основою екологічного імперативу?
33. Порівняйте поняття «криза» і «катастрофа».
34. Що таке екологічна криза? Проаналізуйте основні види екологічних криз.
35. Проаналізуйте основні типи екологічної свідомості.
36. Хто заклав філософські засади концепції «сталого розвитку»?
37. Проаналізуйте теоретико-методологічні засади екологічної етики.
38. Хто став засновником екологічної етики?
39. Порівняйте основні типи екологічної етики.
40. Розкрийте процес формування поняття «філософія права» в різних філософських концепціях.

41. Доведіть, що право — це лише однаковий для різних людей формалізований шлях до набуття прав на різні об'єкти, а не їхнє роздавання порівну кожному.
42. Обґрунтуйте, чому лише вільні індивіди є носіями, суттю і сенсом права.
43. За яких умов закон є знаряддям реалізації права, а за яких він може суперечити праву?
44. У чому полягають особливості філософського виміру економічного життя?
45. Які особливості філософського знання дають змогу філософії економіки розглядати господарювання як багатовимірну й суперечливу систему?
46. Доведіть, що політична-економія є першою науковою формою економічного-знання.
47. Доведіть, що потреба людини в індивідуальному відтворенні є найфундаментальнішою.
48. Чи існує відмінність між поняттям «виробництво» і «суспільне виробництво»?
49. Які аргументи ви використали б, переконуючи, що виробництво задає основні параметри суспільства?
50. Виділіть основні структурні елементи (підсистеми) суспільного виробництва.

Перелік питань до підсумкового контролю

(екзаменаційні питання)

1. Дискурс як науковий термін і філософське поняття. Лінгвістична та філософська теорія дискурсу. Методологія дискурс-аналізу.
2. Поняття парадигма, наукова парадигма в контексті закономірностей розвитку науки.
3. Знання: його природа і типологія.
4. Філософія як світоглядне універсальне знання та методологія наукового пізнання.
5. “Методологічний анархізм” Пола Фейєрабенда
6. «Критична теорія» науки Франкфуртської школи (Хоркхаймер, Адорно, Маркузе)
7. Поняття про метод і методологію наукового дослідження.
8. Аналогія та її роль у науковому дослідженні.
9. Герменевтика та методологія соціально-історичного пізнання (В. Дільтей, М. Гайдегер, Г. – Г. Гадамер). Проблема інтерпретації та розуміння. Герменевтичне коло.
10. Емпіричний і теоретичний рівні наукового знання.
11. Герменевтична філософія науки (Дільтей, Гадамер, Рікбор)
12. Гносеологічні функції практики.
13. Дедукція та індукція у науковому пізнанні.
14. Дисциплінарна структура науки (класифікація наук).
15. Активно-діяльнісна концепція наукового пізнання в гносеології Німецької класичної філософії 18 – 19 століть (І. Кант, Й. Фіхте). Пізнання як творчість.
16. Донаукові уявлення та формування наукового погляду на світ. Докласична наука (Антична, Середньовічна, Ренесансна).
17. Зв'язок економіки (права) з філософією
18. Експеримент та його роль у науковому пізнанні.
19. Етика науки. Поняття про академічну доброчесність.
20. Аналіз і синтез у науковому дослідженні.
21. Загальнонаукові та загальнологічні форми наукового знання.
22. Аналітична філософія науки 20 століття (Л. Вітгенштайн, Б. Рассел).
23. Зв'язок економіки (права) та моралі
24. Наука та інші форми духовної культури.
25. Змістовна і формалізована методологія.
26. Ірраціональне в пізнанні (неявне знання, віра, інтуїція).
27. Емпіричні та теоретичні методи наукового знання.
28. Історичні типи взаємозв'язку філософії і науки
29. Емпіріокритична теорія наукового пізнання (Е. Мах, Р. Авенаріус).
30. Ймовірнісний метод у наукових дослідженнях.
31. Класична, некласична та постнекласична наука та їх філософська рефлексія.
32. Системний метод у науковому дослідженні.

33. Комунікативна філософія науки (Хабермас).
34. Специфіка соціально-гуманітарного знання.
35. Концепції істини в історії філософії і науки.
36. Економіка (право) як соціальна, прагматистська наука.
37. Концепції науки неорационалізму (Х. Патнем).
38. Інтуїція та її роль у науковому дослідженні.
39. Методи теоретичного узагальнення емпіричного матеріалу.
40. Концепція конкуруючих “дослідницьких програм” Імре Лакатоса
41. Гіпотеза та її роль у науковому дослідженні.
42. Місце науки в сучасній цивілізації. Етика вченого.
43. Критерії наукового пізнання і знання.
44. Аксиоматичний метод у науковому дослідженні.
45. Критерії співвідношення природничо-наукового («наук про природу») і гуманітарного знання («наук про дух»).
46. Логіко-математичні методи у науковому дослідженні.
47. Зв'язок науки з іншими соціальними інститутами
48. Марксистська гносеологія. Єдність принципів відображення і активності. Практична обумовленість наукового пізнання.
49. Критична теорія науки Франкфуртської школи (Хоркхаймер, Адорно, Маркузе).
50. Методи нагромадження емпіричного матеріалу у науковому дослідженні.
51. Концепція росту наукового знання Карла Поппера
52. Мова як засіб наукового пізнання. Види мов. Зміст, знак, значення.
53. Моделювання у науковому дослідженні. Аналогія в наукових дослідженнях.
54. Наука – ненаука: проблема демаркації. Наукове і позанаукове знання (паранаука, псевдонаука).
55. Наука – особливий соціальний інститут. Роль науки в сучасному суспільстві.
56. Основні поняття синергетики. Синергетичні ефекти в економіці.
57. Наука і світогляд. Роль світогляду в науковому пізнанні.
58. Концепція наукових революцій Томаса Куна
59. Поняття «життєвого світу» як передумова та основа наукового пізнання (Е. Гусерль).
60. Наука як діяльність та наука як система знань. Функції науки. Соціальний статус і соціальна роль науки.
61. Моделі пристосувального еволюціонізму С. Тулміна і тематизації науки Дж. Холтона
62. Основні принципи демаркації філософії і науки (верифікація, фальсифікація, парадигмальність, методи, мова).
63. Філософія науки позитивізму та неопозитивізму (Конт, Спенсер, Шлік, Карнап)
64. Наука як особливий вид пізнавальної діяльності.
65. Наука як специфічний тип знання та соціальний інститут.
66. Пізнавальна концепція тотожності буття і мислення. Єдність логіки, діалектики та теорії пізнання Г. Гегеля.
67. Формалізація та ідеалізація як методи теоретичного дослідження.
68. Наукова проблема як початковий етап наукового дослідження.
69. революцій.
70. Неопозитивізм як логіка і гносеологія науки. Віденський гурток (М. Шлік, Р. Карнап, Л. Вітгенштайн). Логічний та лінгвістичний аналіз у 20 столітті.
71. Норми та цінності наукової спільноти. Ціннісні орієнтації вченого
72. Основні аспекти існування науки: система знань, вид діяльності, соціальний інститут, феномен культури.
73. Основні методологічні напрями та парадигми філософії науки
74. Наука і мораль. Етика науки
75. Основні принципи та цінності філософії економіки (права)
76. Науково-технічний прогрес та науково-технічна революція. Види та ознаки наукових Основні форми і методи соціального знання.

77. Особливості суб'єктно-об'єктних відносин та проблема істини в соціальних науках.
78. Підходи до визначення соціального інституту науки. Історичний розвиток способів трансляції наукових знань.
79. Позанаукові форми знання. Різноманіття форм і типів знання.
80. Основні функції науки.
81. Позитивістська концепція науки (О. Конт, Дж. Мілль, Г. Спенсер).
82. Економіка (право) в структурі науки
83. Наука як особливий тип знання. Атрибутивні характеристики наукового знання
84. Ціннісна природа науки. Норми та ідеали науки.
85. Економічна гносеологія 19 – 20 століть. Концепція специфіки пізнання економічних явищ та процесів (М. Вебер, К. Менгер, Т. Веблен, Д. Кейнс, М. Фрідман).
86. Теорія як ідеал наукового пізнання. Теорія і реальність.
87. Поняття науки. Основні етапи розвитку науки: класична наука, некласична наука, постнекласична наука.
88. Порівняння і узагальнення у науковому пізнанні.
89. Філософська методологія та її роль у науковому дослідженні.
90. Прагматизм та неопрагматистська філософія науки (Пірс, Рорті).
91. Предмет і функції, основні проблеми філософії науки. Наукознавство
92. Філософські методи та їх роль в науці
93. Проблема істини в науковому пізнанні. Концепції наукової істини
94. Філософія грошей
95. Проблема класичної та некласичної раціональності
96. Проблема істини в науковому пізнанні. Концепції наукової істини
97. Свобода наукового пошуку і професійна та соціальна відповідальність вченого
98. Специфіка соціальної епістемології 19 – 20 століть (позитивізм, неокантіанство, культурно-філософський підхід).
99. Проблема генезису науки. Передумови становлення науки.
100. Специфіка соціо-гуманітарного знання.
101. Структура і функції теорії у науковому дослідженні.
102. Проблема істини в науці. Концепції істини.
103. Сучасна філософія науки: предмет дослідження та основні проблеми.
104. Ціннісні концепції наукової раціональності (Р. Мертон, Л. Лаудан)
105. Сучасні методологічні проблеми науки. Постмодернізм в філософії науки та його вплив на наукові дослідження.
106. Теорія культурної детермінації економічних процесів як засіб пізнання (М. Вебер, В. Зомбарт, П. Сорокін, П. Козловські).
107. Проблема кризи та «кінця» науки
108. Типологія методів наукового дослідження.
109. Трансформація класичної науки в некласичну.
110. Факти дійсності і наукові факти у науковому дослідженні.
111. Споглядальна концепція наукового пізнання у гносеології англійського і французького матеріалізму 17 – 18 століть (Ф. Бекон, Ж. Локк, П. – А. Гольбах).
112. Філософія і наука. Взаємодія філософії і науки в історії філософії. Вплив наукової революції на зміну форми філософії.
113. Наукова картина світу. Філософські основи науки.
114. Філософія менеджменту та бізнесу
115. Сучасна постнекласична наука.
116. Формування і основні засади класичної науки
117. Холістична модель науки (І. Цехмістро).
118. Теорія пізнання у філософії прагматизму
119. Ціннісні концепції наукової раціональності (Р. Мертон, Л. Лаудан).

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Філософія науки : підручник/ О. П. Дзьобань ; ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». – Київ; Одеса : Фенікс, 2024. – 516 с .
2. Філософія та методологія науки . Навч. посібник / Укладач: проф.. кафедри І.І.Розман. – Мукачево: МДУ, 2022. – 250 с.;
3. Філософія науки як галузь філософського знання. Науково-допоміжний бібліографічний показник. – Кривий Ріг, 2019. 88 с.
4. Петражицький Л.Й. Нариси з філософії права. К.: Видавничий дім «Дакор», 2024. 456 с.

Допоміжна

1. Александрова О.С., Горбань О.В., Мартин Р.В. Філософія права: Навчально-методичний посібник. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 126 с. URL: <http://surl.li/>
2. Дротянко Л.Г., Абисова М.А., Пода Т.А., Орденов С.С. Філософія діалогу в комунікативних практиках інформаційного суспільства // Соціальні комунікації інформаційного суспільства: теоретичні та прикладні аспекти [Колективна монографія]. – К.: Талком, 2020. С. 8- 27. DOI 10.18372/42478
3. Єрмоленко А. Дискурс. Комунікація. Моральність. Видавництво "Наукова Думка", К., 2021. 437 с.
4. Воробйова Л.С., Синяков С.В. Філософія економіки як своєрідне знання // Humanities studies. - Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 9 / 86. С.18 – 25.
5. Вісник національного авіаційного університету. Зб. наукових праць. Вип. 2 (36). К.: НАУ, 2022. – С.36 – 41.
6. Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія, Культурологія. Вип. 1 (35). К.: НАУ, 2022. С.15 - 20.
7. Nechuhryn A., Sinjakov S. Theoretical and methodological concept of history as a system of «mental cuts» by Robert Vipper // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія, Культурологія: Збірник наукових праць. Вип. 2 (36). К.: НАУ, 2022. С. 19 - 24.
8. Кремень В.Г. Філософія: Мислителі. Ідеї. Концепції: Підручник. В.Г. Кремень, В.В. Ільїн. К.: Книга, 2020. 528
9. Комісар Л.П. Метадисциплінарність сучасної філософії в оптиці практичних вимірів // Вісник національного авіаційного університету. Зб. наукових праць. – Вип. 2 (36). К.: НАУ, 2022. С.45 – 50.
10. Синяков С.В. Активність свідомості в здійсненні економічних процесів // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія. Вип. 1 (37). К.: НАУ, 2023. С.10 – 16.
11. Синяков С.В. Постметафізика в складі соціально-гуманітарного знання // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія. Вип. 2 (38). К.: НАУ, 2023. С. 12 - 18.
12. Синяков С.В. Методологічні можливості постметафізики // Філософія фінансової цивілізації. Київ: ДВНЗ, 2019. - С. 201 – 208.
13. Скиба І.П. Специфіка науки в контексті її морального виміру (цивілізаційний аспект) // Вісник національного авіаційного університету. Зб. наукових праць. – Вип. 2 (36). К.: НАУ, 2022. С.120 – 125.
14. Талер Р. Поведінкова економіка/пер. з англ. Світлана Крикуненко. К.: Наш Формат, 2022. 464 с.
15. Філософія для аспірантів: конспекти. Нова редакція / за ред. А. Синиці. Львів, 2020. 91 с.
16. Філософія науки як галузь філософського знання. Науково-допоміжний бібліографічний показник. – Кривий Ріг, 2019. – 88 с.
17. Шашкова Л.О. Трансдисциплінарні перспективи експериментальних проєктів наукового мистецтва Вісник НАУ. Серія: Філософія. Культурологія. 2022. № 2 (36). С. 36-40. URL:

file:///C:/Users/admin/Downloads/7.pdf

18. Рабінович П.М. Основи теорії та філософії права. Навч. Посібник. Львів: «Медицина і право», 2021. 256 с

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ІНТЕРНЕТ:

1. Пронський В. М. Філософія науки : конспект, лекцій для аспірантів, пошукачів та магістрів /укл.: В. М. Пронський, С.М. Комунаров. URL: https://fsp.kpi.ua/wpcontent/.../Pronsky_lectures.doc
2. Інститут філософії. URL: https://filosof.com.ua/elektronna_biblioteka
3. Філософія науки: курс лекцій з вивчення дисципліни для здобувачів III рівня вищої освіти «доктори філософії» спеціальності 204 «ТВППТ» денної та заочної форми навчання / /О. П. Сидоренко – Одеса: ОДАУ, 2019. 156 с. URL: <https://osau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/Kurs-lektsij-Filosofiya-nauky.pdf>
4. КНУ ім. Т. Шевченка. URL: <http://www.knu.ua>
5. Інститут філософії. Електронна бібліотека. URL: <http://www.filosof.com.ua/links.ht>
6. Філософія – Право: Онлайн. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-10.htm>
7. Філософія науки: курс лекцій з вивчення дисципліни для здобувачів III рівня вищої освіти «доктори філософії» спеціальності 204 «ТВППТ» денної та заочної форми навчання / /О. П. Сидоренко. Одеса: ОДАУ, 2019. 156 с. URL: <https://osau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/Kurs-lektsij-Filosofiya-nauky.pdf>

МІЖНАРОДНІ ВИДАННЯ:

1. Rickles D. What Is Philosophy of Science? Cambridge: Polity, 2020. 160 p.
2. Rosenberg A., McIntyre L. Philosophy of Science: A Contemporary Introduction. 4th ed. London: Routledge, 2019. 308 p. (Routledge Contemporary Introductions to Philosophy).
3. Sheen F. J. The Philosophy of Science. Providence: Cluny Media, 2019. 248 p.
4. The Oxford Handbook of Philosophy of Science / ed. P. Humphreys. Oxford: Oxford University Press, 2019. 944 p.
5. Zimring J. C. What Science Is and How It Really Works. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. 402 p.
6. Rosenberg A., McIntyre L. The Philosophy of Science: A Contemporary Introduction. The 4th ed. London: Routledge, 2019. 294 p. (Routledge Contemporary Introductions to Philosophy).
7. Fukuyama F. Our Posthuman Future: Consequences of the Biotechnology Revolution. Farrar, Straus and Giteux / F. Fukuyama – New York: Oxford University Press, 2019. 346 p.
8. Giddens, Anthony 2020. Central Problems in Social Theory. London: Macmillan. 468p.

МОНОГРАФІЇ:

1. Дротянко Л.Г., Абисова М.А., Пода Т.А., Орденів С.С. Філософія діалогу в комунікативних практиках інформаційного суспільства // Соціальні комунікації інформаційного суспільства: теоретичні та прикладні аспекти [Колективна монографія]. – К.: Талком, 2020. – С. 8- 27. DOI 10.18372/42478
2. Скиба О. П., Скиба І. П., Сідоркіна О. М., Шоріна Т. Г. Наукова комунікація в умовах інформатизації суспільства // Соціальні комунікації інформаційного суспільства: теоретичні та прикладні аспекти [Колективна монографія]. – К.: Талком, 2020. – С. 243- 258. DOI 10.18372/42486

ХРЕСТОМАТІЇ, ЕНЦИКЛОПЕДІЇ:

1. Синяков С.В. Пізнання соціальне // Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua> L Пізнання соціальне. 2020
2. Синяков С.В. Метафізика // Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua> L Метафізика. 2021.